

PROTOCOL DE COL·LABORACIÓ ENTRE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA I L'AUTORITAT DEL TRANSPORT METROPOLITÀ DE BARCELONA PER A L'EXECUCIÓ DE LES OBRES I POSTERIOR EXPLOTACIÓ DE LA PRIMERA FASE DE LA XARXA TRAMVIÀRIA UNIFICADA

REUNITS

D'una part, el Sr. Pere Torres Grau, que actua en nom i representació de l'**AUTORITAT DEL TRANSPORT METROPOLITÀ DE BARCELONA** (en endavant, "ATM") en la seva qualitat de Director general segons nomenament del Consell d'Administració de l'ATM de data 24 de febrer de 2016, i en virtut de les atribucions que li confereix l'art.11.f) dels Estatuts del Consorci.

D'altra part, l'Illa. Sra. JANET SANZ CID, 4ª Tinenta d'Alcaldessa de la ciutat de Barcelona de l'Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat, en nom i representació de l'Excm. **AJUNTAMENT DE BARCELONA**, d'acord amb Decret de nomenament i amb les facultats delegades per Alcaldia segons Decrets de 13 de juny de 2015, acompanyada pel senyor JORDI CASES I PALLARÈS en l'exercici de les seves funcions de fedatari i assessor legal de la Corporació Municipal, de conformitat amb allò que disposa l'art. 92 bis de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de Bases de Règim Local.

L'Ajuntament de Barcelona i l'ATM seran referits de forma conjunta com les "**Parts**".

EXPOSEN

- I. La Llei 5/2017, de 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic va introduir una disposició addicional tercera a la Llei 4/2006, de 31 de març, ferroviària la LFC per tal d'establir que "*la xarxa tramviària del Trambaix i el Trambesòs*" "*resten integrades en el sistema tramviari unificat de l'àrea de Barcelona de titularitat de la Generalitat*", tot atribuint a l'ATM les funcions de planificació, ordenació, construcció i gestió "*en els termes que li siguin encomanats*".
- II. D'aquesta manera, el legislador recull la previsió continguda al PDI 2011-2020,

que preveia dins l'actuació XT01 (*"Articulació de les xarxes tramviàries a Barcelona"*), la connexió de les dues xarxes actuals del tramvia (Trambaix i Trambesòs), amb la previsió que la xarxa tramviària unificada estaria operativa pel 2020.

- III. En aquesta direcció, la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i l'ATM varen signar l'1 de març de 2016 un protocol de col·laboració per a l'articulació de les xarxes Trambaix i Trambesòs i la implantació de la xarxa tramviària unificada.
- IV. Per la seva part, en virtut de les Resolucions de 30 de maig i 25 de juliol de 2016, la Generalitat de Catalunya va delegar a l'ATM les competències de planificació, ordenació, concessió i execució del projecte per a la implantació de la xarxa tramviària unificada, així com les obligacions econòmiques derivades.
- V. L'ATM i l'Ajuntament de Barcelona van formalitzar un conveni de col·laboració el 22 de juliol de 2016 (aprovat per Comissió de Govern municipal en sessió de data 21 de juliol de 2016) per a la coordinació de la redacció de l'estudi informatiu i del projecte executiu per la implantació de la xarxa tramviària unificada. Posteriorment, per acord del mateix òrgan de govern adoptat en sessió de data 28 de setembre de 2017, es va aprovar una Addenda al referit conveni, que va ser formalitzada per l'ATM i l'Ajuntament en data 5 d'octubre de 2017.
- VI. En base en aquest conveni, i prèvia la corresponent licitació, es va procedir a la tramitació de l'estudi informatiu i del projecte executiu per a la implantació de la xarxa tramviària unificada.
- VII. La tramitació de l'estudi informatiu ha inclòs com a tràmits més rellevants els següents:
  - (i) l'aprovació inicial de l'estudi informatiu per part del Comitè Executiu de l'ATM, el dia 27 de juny del 2017;
  - (ii) un període d'exposició pública de dos mesos prorrogat pel termini d'un mes, fins el dia 3 d'octubre del 2017, a efectes de poder recollir totes les

observacions que poguessin ser presentades;

- (iii) l'informe d'impacte ambiental sobre l'estudi informatiu emès per la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic de la Generalitat de Catalunya, l'octubre del 2017;
- (iv) l'aprovació de l'informe sobre les al·legacions presentades a l'estudi informatiu per part del Consell d'Administració de l'ATM de data 6 de març del 2018.

VIII. El projecte constructiu de la infraestructura tramviària, s'executarà en la primera fase que cobrirà el tram Glòries-Verdaguer.

IX. Tenint en compte que les obres d'implantació de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada a la trama urbana poden provocar impactes sobre vianants, bicicletes, vehicles privats i transport públic, l'Ajuntament de Barcelona i l'ATM consideren adient per raons tècniques, d'eficàcia en la construcció, de disminució de les molèsties als ciutadans, de millora dels terminis d'execució i de baixa de costos, formalitzar un protocol a efectes de coordinar les competències d'ambdues Administracions i promoure procediments de contractació conjunta de conformitat amb el previst a l'article 31.3 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic.

X. En base a les circumstàncies d'interès públic expressades fins ara, les Parts fan palesa la seva voluntat programàtica d'establir, a partir d'aquest protocol i el seu desenvolupament, fórmules – que es concretaran mitjançant la signatura i aprovació dels corresponents convenis entre les Parts – que permetin donar resposta a les necessitats reals actuals.

Per tot això, en atenció als antecedents exposats, les Parts formalitzen aquest Protocol de col·laboració, el qual es concreta en els següents

PACTES

Primer.- Objecte del Protocol

Una vegada concloua la fase de planificació, el present Protocol té per objecte establir

els mecanismes de col·laboració interinstitucional per a possibilitar la implantació de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada, amb la finalitat de concretar amb major precisió les comeses de l'Ajuntament de Barcelona i de l'ATM.

Segon.- Descripció i programació de les actuacions derivades d'aquest protocol

Les Parts manifesten la seva voluntat de promoure totes les actuacions necessàries que han de possibilitar la materialització del contingut d'aquest protocol. Per tal de dur a terme els objectius abans esmentats, les Parts manifesten la seva intenció d'establir mitjançant l'instrument convencional corresponent, el desenvolupament de drets i obligacions, així com els seus efectes econòmics, de conformitat amb el calendari i terminis que s'estableixin.

En aquest sentit, es formalitzaran els corresponents convenis per tal d'acordar l'execució conjunta dels projectes d'urbanització i infraestructura tramviària de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada, així com dels projectes complementaris que se'n deriven atenent a la minimització de l'impacte sobre els veïns, la mobilitat de la ciutat (vianants, bicicletes, transport públic i vehicle privat), garantint la convivència i la seguretat dels diferents modes de mobilitat, la qual cosa comportarà necessàriament l'adequació de vials, carrils bici i voreres de l'entorn, i el medi ambient (soroll, pols, etc.). La realització conjunta de les obres de les d'implantació del tramvia i la urbanització de l'entorn suposarà una considerable reducció del cost de les obres en tant que s'evitarà l'execució de la urbanització provisional i la seva posterior demolició, així com una millor seguretat en l'execució, una considerable reducció de riscos i una millora de la qualitat de les obres resultants.

En particular, la implementació de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada exigeix la realització de les següents actuacions:

(i) U1. Urbanització de l'Avinguda Diagonal entre els carrers de Castillejos i el Passeig Sant Joan

L'Ajuntament de Barcelona haurà de tramitar l'aprovació del projecte **U1. Urbanització de l'Avinguda Diagonal entre els carrers de Castillejos i el Passeig Sant Joan** i gestionar l'execució de les obres que se'n derivin. Aquest

projecte té per objecte la definició i valoració de les obres d'urbanització de la Fase 1 d'implantació del tramvia per l'Av. Diagonal entre els carrers Girona i el Passeig de Sant Joan. Seran per tant objecte d'aquest projecte les obres d'urbanització definitives de la Diagonal entre el Passeig de Sant Joan i el carrer Castillejos i les obres d'adequació provisional entre Girona i Passeig de Sant Joan. L'àmbit del projecte estarà format pel tram de l'Avinguda Diagonal entre el Passeig de Sant Joan i el carrer Castillejos en tota l'amplada entre façanes incloent les placetes triangulars que resulten de la intersecció de la Diagonal amb l'entramat de l'Eixample. Entre el carrer Girona i el Passeig de Sant Joan s'inclouran les actuacions necessàries per a l'adaptació provisional de la urbanització per a la implantació del tramvia en aquest tram. No formarà part de l'àmbit d'aquest projecte la plataforma tramviària ni les andanes del tramvia, que es definiran el projecte executiu d'infraestructura tramviària (IT1). Els objectius principals del projecte seran la millora de la qualitat de l'espai urbà, l'impuls al canvi modal i ús del transport públic, bicicleta i els espais per a vianants, la millorar de la mobilitat de vianants i bicis, l'ordenació dels diferents usos, l'increment d'espais verds, així com la continuïtat de la remodelació de l'Avinguda Diagonal realitzada entre Francesc Macià i el Passeig de Gràcia.

(ii) AC1. Urbanització Canòpia, àmbit tramvia

L'Ajuntament de Barcelona tramitarà l'aprovació definitiva del projecte **AC1. Urbanització Canòpia, àmbit tramvia** i gestionarà l'execució de les obres que se'n derivin. L'any 2013 es convocà el "Concurs internacional de projectes pel projecte urbà de l'espai lliure de la Plaça de les Glories Catalanes de la ciutat de Barcelona" per la redacció de projecte de parc urbà de l'àmbit de Glòries. L'objecte del concurs va ser el projecte global del parc delimitat entre els carrers Consell de Cent, Independència, Castillejos i Casp/Bolívia amb una superfície total de 144.953 m². A l'abril de 2016, es va iniciar la redacció del projecte executiu del parc lliurant la maqueta a Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. al març de 2017. En aquest document, es recull una proposta d'execució d'obres de l'actuació global per àmbits en base a la disponibilitat de sòl públic i dels projectes/obres que coexisteixen en la zona de les Glòries. Un dels àmbits que constitueix el global de Canòpia és el corresponent a l'àmbit tramvia on discorre la plataforma tramviària per a la connexió amb Trambesòs i el nou

intercanviador modal. Aquest projecte haurà de desenvolupar els objectius que el concepte global 'Canòpia Urbana', pretén assolir: crear un ecosistema urbà que hibridi ciutat i natura, posar en relació sinèrgica el subsòl, el sòl de la ciutat i els horitzons metropolitans i oferir un lloc que reuneixi en un mateix espai les funcions pròpies d'una plaça i d'un parc. Les actuacions a l'àmbit Tramvia són principalment d'urbanització de l'entorn de la plataforma tramviària per a integrar el nou intercanviador modal adjacent a l'àmbit global de Canòpia. Els principals elements d'aquest projecte són l'intercanviador modal de transports i la pèrgola fotovoltaica sobre l'intercanviador. El desplaçament cap al sud de les línies de bus i tram, permetrà maximitzar la superfície lliure del parc i crear un gran intercanviador inter-modal en superfície (bus urbà e interurbà, tramvia i Metro). El sud de la plaça es configurarà com un límit difús en contacte amb l'àmbit de negocis del 22@, els grans equipaments adjacents i l'intercanviador. Es preveu que aquesta zona tingui una gran quantitat de fluxos de vianants d'anada i tornada cap a l'intercanviador i per això es configura com un gran espai pavimentat que cobreix la funció que tradicionalment s'associa a una plaça.

(iii) AC2. Desdoblament del col·lector de l'Avinguda Diagonal, 1a Fase, tram Passeig Sant Joan – Girona

Igualment l'Ajuntament de Barcelona gestionarà l'execució de les obres corresponents a l'actuació AC2. Desdoblament del col·lector de l'Avinguda Diagonal, 1a Fase, tram Passeig Sant Joan – Girona, i tramitarà l'aprovació definitiva del referit projecte al llarg d'aquest any 2018 atès que va ser aprovat inicialment el 23 de novembre de 2017. El col·lector principal de l'Avinguda Diagonal a l'alçada del Passeig Sant Joan es correspon amb un T1695 (secció en volta de 16.95 m² d'àrea) amb un pendent aproximat de 0.8 %. És un gran col·lector de principis del segle XX que històricament desembocava al Bogatell. Al llarg dels anys, amb el creixement de la ciutat, els cabals van créixer fins que va ser necessari alleugerir els cabals de pluvials circulants per la xarxa d'Avinguda Diagonal mitjançant la construcció d'un sobreeixidor especial que es va construir el 1992 i que a través d'una gran cambra esmorteïdora desviava els cabals per conduir-los mitjançant 3 col·lectors de diàmetre 3,25 m pel Passeig Sant Joan direcció mar travessant el Parc de la Ciutadella. Aquestes obres de 1992 posaven la primera pedra per a la solució d'uns problemes històrics

d'aquesta zona però deixaven per més endavant la correcció final de l'eix drenant, amb un desdoblament que fos capaç d'assumir tots els cabals que els estudis previs havien determinat. Tanmateix, la complexitat de la solució i el cost de la infraestructura van postergar l'execució de la solució. L'objecte del present projecte és definir, descriure, calcular i planificar l'execució de les obres necessàries per a la construcció del col·lector desdoblant de l'Avinguda Diagonal entre carrer Girona i la connexió amb la cambra del Passeig Sant Joan. Els objectius principals del projecte són: ampliar la capacitat de desguàs de l'eix drenant de l'Avinguda Diagonal on conflueixen els col·lectors de Girona, Milà i Fontanals i Bailèn i assolir un bon comportament del sistema de clavegueram per a un període de retorn de 10 anys, millorar la capacitat de desguàs del col·lector de l'Avinguda Diagonal, millorar l'accés de la cambra de Passeig Sant Joan a través d'un pou de maquinària situat a la ràpida del nou col·lector desdoblant, millorar l'explotació de la xarxa de clavegueram optimitzant el funcionament del sobreexidor i cambra de Passeig Sant Joan, millorar el drenatge de la dreia de l'Eixample.

(iv) IT1. Infraestructura tramviària 1a fase: Pl. Glòries – C. Girona (Verdaguer)

L'ATM, per la seva part, haurà de tramitar l'aprovació del projecte **IT1. Infraestructura tramviària 1a fase: Pl. Glòries – C. Girona (Verdaguer)**. Aquest projecte té per objecte la definició i valoració de les obres de la plataforma tramviària i andanes de la Fase 1 d'implantació del tramvia per l'Av. Diagonal entre la Plaça de les Glòries i el Passeig de Sant Joan. Seran per tant objecte d'aquest projecte les obres de la plataforma tramviària definitives de la Diagonal entre el Passeig de Sant Joan i la Plaça de les Glòries i les obres d'adequació provisional entre Girona i Passeig de Sant Joan de l'ampliació tramviària per la Diagonal i entre Plaça de les Glòries i el carrer Ciutat de Granada del ramal tramviari que circula per la Gran Via. L'àmbit del projecte a Plaça de les Glòries resoldrà de manera definitiva l'enllaç amb el ramal de l'Av. Meridiana. Entre el carrer Girona i el Passeig de Sant Joan s'inclouran les actuacions necessàries per a l'adaptació provisional que permeti la implantació del tramvia en aquest tram. Els objectius principals del projecte seran garantir la adequació urbana del tramvia, col·laborar en la millora de la qualitat de l'espai urbà, l'impuls al canvi modal i ús del transport públic, així com l'increment d'espais verds.

(v) **IT2. projecte de sistemes i avantprojecte d'exploració de la xarxa tramviària 1a fase: Pl. Glòries – C. Girona (Verdaguer)**

L'ATM, igualment, haurà de tramitar l'aprovació del **projecte de sistemes i avantprojecte d'exploració de la xarxa tramviària 1a fase: Pl. Glòries – C. Girona (Verdaguer)** i promoure el projecte d'exploració definitiu. Aquest projecte té per objecte la definició i valoració de les obres i especificacions tècniques de les instal·lacions tramviàries necessàries per garantir l'operació eficient i segura del tramvia entre Pl. Glòries i C. Girona (Verdaguer), de la Fase 1 d'implantació del tramvia per l'Av. Diagonal a l'Eixample de Barcelona. Seran per tant objecte d'aquest projecte les obres de les instal·lacions tramviàries i dels sistemes definitives de la Diagonal entre el Passeig de Sant Joan i la Plaça de les Glòries i les obres i instal·lacions provisionals entre Girona i Passeig de Sant Joan i entre Plaça de les Glòries i el carrer Ciutat de Granada del ramal tramviari que circula per la Gran Via. **L'àmbit del projecte a Plaça de les Glòries resoldrà de manera definitiva les instal·lacions i sistemes de l'enllaç amb el ramal de l'Av. Meridiana.** Entre el carrer Girona i el Passeig de Sant Joan s'inclouran les actuacions necessàries per a l'adaptació provisional que permeti la implantació del tramvia en aquest tram en les mateixes condicions de seguretat i funcionament que el tram on s'executen els treballs definitius. L'avantprojecte d'exploració inclourà tots els aspectes de l'operació que garanteixin una bona integració de la nova xarxa amb l'existent. Els objectius principals del projecte seran garantir la adequació de l'exploració de la nova xarxa tramviària amb l'existent i amb les xarxes de metro i nova xarxa bus de Barcelona, per col·laborar en l'impuls al canvi modal i ús del transport públic del conjunt de la xarxa metropolitana de transport públic de l'Àrea de Barcelona.

Tercer.- Finançament de les actuacions. Adquisició de material

Per tal de dur a terme els objectius abans esmentats, les Parts manifesten la seva intenció d'establir mitjançant l'instrument convencional corresponent, els efectes econòmics de les actuacions contingudes en el present protocol.

L'Ajuntament assumirà la inversió corresponent a les següents actuacions, segons s'han descrit anteriorment: (i) U1. Urbanització c/Castillejos – Pg. St. Joan; (ii) AC1.

Urbanització Canòpia, àmbit tramvia; i (iii) AC2. Col·lector Av. Diagonal (tram Pg. St. Joan – Girona).

Per la seva part, l'ATM assumirà la inversió corresponent a les següents actuacions, segons s'han descrit anteriorment: (i) IT1. Infraestructures tramviària 1ª fase: Pl. Glòries - C/Girona (Verdaguer); i (ii) IT2. projecte de sistemes i avantprojecte d'exploració de la xarxa tramviària 1a fase: Pl. Glòries – C. Girona (Verdaguer).

No obstant, les Parts convenen que l'Ajuntament podrà assumir l'execució i el finançament de la inversió corresponent a les actuacions IT1. Infraestructures tramviària 1ª fase: Pl. Glòries - C/Girona (Verdaguer) i IT2. projecte de sistemes i avantprojecte d'exploració de la xarxa tramviària 1a fase: Pl. Glòries – C. Girona (Verdaguer) per tal de promoure la gestió de l'execució de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada, amb la finalitat de contribuir a una millor i més eficaç gestió de les obres, atenent al considerant IXè del present document. A tal efecte, les Parts definiran en el corresponent conveni els termes concrets del finançament aportat per l'Ajuntament de Barcelona, la titularitat pública de la nova infraestructura, així com els mecanismes orientats al rescabament a l'Ajuntament de Barcelona de les quantitats invertides en la infraestructura tramviària.

En qualsevol cas, els compromisos d'inversió establerts s'adequaran per tal d'atendre a les singularitats pròpies de la infraestructura pública a la ciutat de Barcelona, les previsions contingudes en el projecte executiu i les peticions realitzades per cadascuna de les Parts.

L'ATM adquirirà el material necessari per a l'exploració de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada, d'acord amb les exigències d'un servei de qualitat. L'adquisició es procurarà dur a terme amb l'antelació suficient per tal que una vegada executada la infraestructura, es donin les condicions necessàries per a la prestació del servei.

Quart.- Compromisos en relació amb la gestió i explotació de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada

Partint de la vigència del "contracte de concessió del sistema de tramvia Sant Martí - Besòs" subscrit entre l'ATM i TRAMVIA METROPOLITÀ DEL BESÒS, S.A., i pel què

fa a l'exploració de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada, l'ATM impulsarà les mesures adients, a través dels mecanismes que contempla la legislació de contractes del sector públic i el propi contracte, per tal de:

- (i) augmentar la participació de l'Administració (a través de l'operador públic corresponent) en l'operació del servei, en coherència amb la nova situació que es derivi de la xarxa tramviària unificada;
- (ii) ajustar la tarifa tècnica prevista en el contracte per tal de compensar la inversió pública realitzada en la infraestructura i la major demanda provinent de la posada en marxa de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada; i
- (iii) garantir que les millores de rendibilitat que es puguin derivar de la implementació de la Primera Fase de la Xarxa Tramviària Unificada recaiguin sobre el sector públic.

D'altra banda, les Parts manifesten la seva voluntat d'implementar un sistema de gestió pública directa de la infraestructura i operació tramviària, una vegada expirat el termini de vigència del referit contracte.

Cinquè.- Comitè de direcció de la infraestructura

Les Parts constituïran en el termini d'un mes des de la signatura d'aquest Protocol d'un comitè de direcció de la infraestructura integrat per [●] representants de cadascuna de les Parts a efectes de desenvolupar el present Protocol mitjançant els convenis que en aquest es preveuen.

Les Parts signants, en la representació en que actuen , accepten tots els pactes precedents en els termes i efectes de l'article 108.2 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de Règim Jurídic i de Procediment de les Administracions Públiques de Catalunya i, en prova de conformitat , signen aquest document , per duplicat exemplar i a un sol efecte, en el lloc i data indicats a l'encapçalament.

En Barcelona, a ____ de ____ de 2018.

**AUTORITAT DEL TRANSPORT
METROPOLITÀ (“ATM”)**

AJUNTAMENT DE BARCELONA

Sr. PERE TORRES GRAU

Sra. JANET SANZ CID